

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงแรมริเวอร์แคว วิลเลจ จ.กาญจนบุรี
๒ เมษายน ๒๕๕๕

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ โรงแรมริเวอร์แคว วิลเลจ จ.กาญจนบุรี ๒ เมษายน ๒๕๕๕

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

ในวาระที่ คุณสุจิตต์ อังภากรณ์ (คุณป้าจี้ด) น้องสาวของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ผู้ที่คอยติดตามดูแลท่านอาจารย์อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด มีอายุครบ ๗ รอบ ๘๔ ปี ในวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ คุณแก้วตา อเนกพุฒิ ได้ขอโอกาสท่านอาจารย์และคุณป้าจี้ด จัดให้มีการสนทนาธรรมขึ้น ที่โรงแรมริเวอร์แคว วิลเลจ จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ ๒-๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา ข้าพเจ้าใคร่ขอนำภาพบรรยากาศของการสนทนาธรรม และ ข้อความบางตอน ที่ท่านอาจารย์ได้สนทนาไว้ มาฝากทุกๆ ท่าน เพื่อพิจารณาร่วมกัน ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

...วันนี้ ก็มีผู้ที่ตามคุณแม่มาฟังพระธรรม ก็ได้สนทนา
ด้วยว่า พระธรรมยากไหม? ก็บอกว่ายาก นั่นถูกแล้ว
เพราะเหตุว่า พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสสิ่งที่ยาก ไม่ใช่สิ่งที่
ง่าย เพราะฉะนั้น เวลาที่เราคิดว่าเราเข้าใจสิ่งนั้นสิ่งนี้
ไม่ได้ถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึง การถึง แม้แต่
"ถึง" ยากไหม? เพราะว่า บุคคลในครั้งพุทธกาล ฟังพระ
ธรรมแล้วจึงกล่าว (พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ) หมายความว่า
ได้เข้าใจธรรมะแล้ว

เมื่อเข้าใจว่า ธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง ขณะนี้ สามารถที่จะ
เข้าใจได้ และ พระผู้มีพระภาคฯ ก็ตรัสความจริงเพียง
เท่านั้น ซึ่งยังต้องมีความจริงเรื่องนั้นอีกมาก ที่จะทำให้
คนนั้น มีความเห็นที่ถูกต้องในสิ่งนั้น จากที่ไม่เคยรู้มา
ก่อนเลย...

...ด้วยเหตุนี้ จึงรู้ว่า บุคคลนี้เป็นที่พึ่งอันแท้จริง ที่จะทำให้สามารถ "เข้าใจ" สิ่งซึ่งแม้ มี แต่ก็ไม่เคยรู้ ไม่เคยเข้าใจเลย เพราะฉะนั้น ผู้ที่มาใหม่ คิดจริงๆ นะคะ เพิ่งได้ฟังเป็นครั้งแรก จะ "ถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง" หรือยัง? ไม่ใช่ตามๆ กันไป แต่ต้องรู้ว่า มีความมั่นใจจริงๆ ว่าสิ่งที่ฟัง เป็นสิ่งที่ถูกต้อง มีจริงๆ สามารถเข้าใจได้ แล้วก็ สามารถที่จะ "ถึง" ความจริงนั้นได้ด้วย...

...แต่ก็ไม่ใช่ เพียงฟังครั้งแรก แล้วก็มีความรู้เพียงพอ
เท่านี้ แต่เพราะเห็นว่า ยังไม่สามารถรู้อย่างที่
บุคคลผู้ทรงแสดง ได้ทรงแสดง จึงถึงพระองค์เป็น
ที่ฟัง เพื่อที่จะได้สามารถรู้ความจริง อย่างที่
พระองค์ได้ทรงตรัสรู้ นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ผู้นั้นเริ่ม
เห็นความห่างไกล ระหว่างปุถุชน หรือ ผู้ที่ยังไม่
เคยได้ฟังธรรมะเลย กับ พระอรหันตสัมมาสัม
พุทธเจ้า ว่า ต้องไกลกัน แสนไกล...

...เพราะฉะนั้น เพียงได้ฟังเล็กๆ น้อยๆ ก็เห็นแล้วว่า จะมีใครเป็นที่ฟัง แต่ "ฟังจริงๆ" ก็คือ ฟังเพื่อให้ตนเอง มีความเห็นที่ถูกต้อง อย่างที่ได้ฟัง ไม่ใช่ว่าฟังแล้ว ก็ขอให้บอกวิธีทำอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ว่าไม่ได้เข้าใจอะไรเลย เพราะเหตุว่า "แข็ง" ก็มี พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ความจริง และ ทรงแสดงความจริง ให้บุคคลนั้น "ถึง" ความจริงของ "สิ่งที่กำลังปรากฏ" ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง "เห็น" ขณะนี้ ก็มีจริง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงถึงความจริงของสิ่งที่มี และทรงแสดงหนทาง และความจริงของสิ่งนี้ จนกระทั่ง ผู้ที่ฟัง สามารถเริ่มที่จะมีความเข้าใจในสิ่งนั้น แล้วก็ยังรู้ด้วยว่า ยังไม่ถึงความจริงนั้น แต่รู้ว่า บุคคลนี้ เป็นที่ฟัง ที่จะทำให้มีความเข้าใจ และสามารถที่จะถึงความจริงนั้นได้...

...ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่จะมีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ก็คือ
 ผู้ที่ารู้แล้วว่า พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมา
 สัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ความจริงซึ่งตนเองไม่รู้
 เพราะฉะนั้น เมื่อเป็นที่พึ่งแล้ว ก็พึ่งพระธรรม
 ต่อไป เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจถูกต้องว่า ทุกคำ
 เป็นคำจริง เป็นคำพอประมาณ คือ พอที่คนจะ
 เข้าใจได้ ถ้าขณะนี้ ยังไม่สามารถที่จะเข้าใจ คำที่
 ได้ยินบ่อยๆ คือ สติและสัมปชัญญะ จะพูดสัก
 เท่าไหร่ ก็เกินประมาณ...

www.dhammadhome.com

...เพราะเหตุว่า คนที่ยังไม่สามารถที่จะเข้าใจได้
เพียงแต่ได้ยิน แล้วก็จำ คำนี้ แล้วก็ "คิดเอง" บาง
คนก็ไม่ใช่เพียงแค่ได้ยิน แล้วจำ คำว่า "สติ" ได้ยิน
จำ คำนี้ แต่ยังคิดเอาเองด้วยว่า คงจะเป็นอย่าง
นั้น คงจะเป็นอย่างนี้ หรือ ต้องไปทำอย่างนั้น
ต้องไปทำอย่างนี้ บุคคลนั้น "ไม่ถึง" พระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเป็นที่พึง แน่นนอน เพราะเหตุว่า "คิดเอง"
แล้วก็ไม่สามารถที่จะเข้าใจ แม้ "คำ" ที่กล่าว...

www.dhammadhome.com

...ด้วยเหตุนี้ หนทางเดียว ที่จะถึงพระสัมมา
 สัมพุทธเจ้าเป็นที่พึงที่แท้จริง ด้วยความจริงใจ ก็
 คือ ฟังพระธรรม จนกระทั่ง เมื่อฟัง ก็ยิ่งเห็นว่า
 เป็นที่พึง แน่นนอน เพราะเหตุว่า สามารถที่จะ
 เข้าใจ สิ่งที่ได้ฟังด้วย แต่ว่า ถ้าเป็นผู้ที่ไม่ละเอียด
 ไม่รอบคอบ เนิ่นๆ ฟังดู เหมือนเข้าใจความใน
 พระไตรปิฎก กล่าวอย่างนี้ แต่อรรถ ความ
 สอดคล้องทั้งหมด ของทั้งสามปิฎก กับ ความจริง
 ที่กำลังปรากฏ ถูกต้องหรือเปล่า? ถ้าไม่ถูกต้อง
 ยังค้านกัน ก็หมายความว่า นั้นยังไม่ใช่ความจริง
 ที่สุด ถ้าเป็นความจริง ต้องเหมือนกันหมด...

...แม้แต่คำว่า "ศีล" ถ้าไม่มีปัญญา ไม่มีความรู้ทั่ว
ในธรรมะ ศีลนั้น ไม่บริสุทธิ์ เพราะเหตุว่า "ยังเป็น
เรา" นี่หรือถูกต้อง? ในเมื่อความเป็นจริง เป็น
ธรรมะแต่ละหนึ่ง ซึ่งมีปัจจัย เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป...

...เพราะฉะนั้น ผู้ฟังที่สะสมความเห็นที่ถูกต้อง ก็
สามารถที่จะเข้าใจได้ ว่าใคร? จะเป็นที่ฟังจริงๆ
ต้องเป็นความถูกต้อง ความถูกต้อง คือ ความจริง
ที่ได้ฟัง แต่ต้องพิจารณาก่อน จนกระทั่งเป็นความ
เข้าใจของตัวเองเมื่อไหร่ เมื่อนั้นก็ถึงพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าเป็นที่ฟัง แล้วก็ถึงพระธรรมที่ได้เข้าใจ
เป็นที่ฟัง เพื่อที่จะอบรมเจริญปัญญา ถึงการรู้ว่า
พระอริยสงฆ์ คือ อย่างไร หมดความสงสัยคะ...

...เพราะฉะนั้น ถ้ายังไม่รู้ ก็ คนโน้นคงใช่ หรือว่า
คนนี่คงเป็น หรืออะไรอย่างนี้ แต่มีอะไรที่จะแสดง
ว่า บุคคลนั้น เป็นอริยะ? ผู้เจริญด้วยปัญญา ที่
สามารถที่จะดับกิเลส เพราะ ได้รู้ความจริง...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะ ก็เป็นเรื่องที่มีเหตุผล ตรง
ต่อเหตุผล แล้วก็ต้อง เป็นผู้ที่เคารพในเหตุผล ใน
ความถูกต้อง และ ในความจริง จึงสามารถที่จะรู้
ได้ว่า ได้ถึงที่พึ่งที่แท้จริงหรือเปล่า?...

...ถ้าไม่รู้จักหนทางมาที่นี่ แล้วคนโน้นก็บอกให้ไป
ทางซ้าย คนนี้ให้ไปทางขวา แล้วก็ ไปอย่างไรคะ?
หลงทางก็มี เพราะฉะนั้น ก็เป็นผู้ที่ เมื่อฟังแล้ว ก็
ต้องไตร่ตรอง แล้วก็พิจารณา

นี่เป็นเพียงเรื่องหนทาง พระธรรมที่ทรงแสดง
ขณะนี้ มี และ มีทางที่จะทำให้รู้ความจริงนี้
ด้วย แต่ต้องเป็นทางของปัญญา ไม่ใช่ทางอื่น...

...ถ้าฟังแล้ว ไม่เข้าใจ ยังไม่ต้องเชื่อ เชื่อทำไม?
ไม่เข้าใจ จนกว่าจะได้เข้าใจความจริง เพราะว่า
สิ่งที่มีจริง ต้องจริงถึงที่สุด สามารถที่จะตอบ
ความสงสัย และ ความไม่รู้ได้ ในเมื่อพระผู้มีพระ
ภาคฯ ได้ทรงแสดงความจริงนั้น โดยสิ้นเชิง โดย
ประการทั้งปวง โดยละเอียดอย่างยิ่ง...

...เพราะฉะนั้น ก็ไม่ใช่ว่า เพียงแต่ฟังเฉยๆ แต่ต้อง
รู้ด้วยว่า ฟังอะไร? บางคนฟังแล้ว รู้ไหม? ว่าฟัง
ทำไม? ฟังเพื่ออะไร? เพียงเข้าใจเท่านั้นหรือ? มี
ประโยชน์ไหม?...

"...หากว่านรชนกล่าวพระพุทธรูปอันมีประโยชน์เกื้อกูล แม้มาก (แต่) เป็นผู้ประมาทแล้วไม่ทำ (ตาม) พระพุทธรูปนั้นไฉไร, เขาย่อมไม่เป็นผู้มีส่วนแห่งสามัญผล เหมือนคนเลี้ยงโคนับโคทั้งหลายของชนเหล่าอื่น ย่อมเป็นผู้ไม่มีส่วนแห่งปัญจโครสฉะนั้น, หากว่านรชนกล่าวพระพุทธรูปอันมีประโยชน์เกื้อกูล แม้น้อย (แต่) เป็นผู้มิปกติ ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรมไฉไร, เขาละราคะ โทสะ และโมหะแล้ว ฐาขอบ มีจิตหลุดพ้นดีแล้ว หมดความยึดถือในโลกนี้หรือในโลกหน้า, เขาย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งสามัญผล."

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๑ หน้า ที่ ๒๑๓

ขอขอบคุณแม่พระรัตนตรัย

กราบเท้าบูชาคุณท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
กราบอนุโมทนาในกุศลทุกประการของคุณสุจิตต์ อึ้งภากรณ์ (คุณป้าจืด)

ขออนุโมทนาในกุศลทุกประการของพี่แก้วตา อเนกพุฒิ
และ ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่าน ครับ

